

Egyedül nem megy

Tekintettel arra, hogy globális szinten az Európai Unió tagállamai az üvegházhatású gázok (köztük a CO₂) kibocsátásának kb. 10-11 %-áért felelősek, nyilvánvaló, hogy az EU önmagában nem lenne képes a karbon-semlegességet világszinten biztosítani. Ha csak a huszonhetek lennének aktívak ezen a területen, a zöld átállásra fordított kiadások nagymértékben rontanák kontinensünk versenyképességét.

Ezért rendkívül fontos, hogy az EU a szigorúbb szabályokat kereskedelmi partnereitől is elvárhassa, a zöld szempontokat szélesebb körben is érvényesíthesse.

Az Európai Bizottság európai zöld megállapodásáról itt olvashat többet:

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

EUROPE DIRECT Szeged
SZTE ÁJTK
Nemzetközi és Regionális Tanulmányok Intézet
6720 Szeged, Feketesas u. 28.
Tel/fax: 62/544-135
E-mail: ed@irsi.u-szeged.hu
www.ed.u-szeged.hu

Európai zöld megállapodás

út a klímasemleges kontinens felé

Európai
Bizottság

#ZöldMegállapodás

#EUGreenDeal

Éghajlatváltozás – a látható probléma

Az éghajlatváltozás korunk legnagyobb kihívása, melynek jelei sajnos már világszerte erősen érezhetők. Gondolhatunk itt a nyaranta egyre gyakrabban előforduló extrém hőhullámokra, a hosszan tartó és a mezőgazdasági tevékenységet, így az élelmiszer-ellátást is veszélyeztető szárazságra, a jégsapkák olvadására, a tengerszint emelkedésére. Paradox módon ezek mellett a hirtelen lezúduló óriási mennyiségű csapadék, az általa okozott villámárvizek, a pusztító viharok is ennek a folyamatnak a megnyilvánulási formái.

Feljegyzések alapján bizonyítható, hogy 1880 óta bolygónk felszínének átlaghőmérséklete mintegy 0,8 °C-kal emelkedett. Klímakutatók véleménye szerint egyre nagyobb a valószínűsége annak, hogy ha a hőmérséklet az iparosodás előtti időszakhoz képest átlagosan 2 °C-nál többel emelkedik, katasztrofális kimenetelű változások mehetnek végbe globális környezetünkben.

Az ENSZ és az EU szerepe

A klímaváltozás elleni küzdelemmel kapcsolatos első fontos nemzetközi megállapodás az ENSZ 1992-ben aláírt Éghajlat-változási Keretegyezménye volt, amelyet az akkori uniós tagállamok mindegyike és az EU mint különálló egység is ratifikált. A keretegyezmény 1997-ben kiegészült a Kiotói Jegyzőkönyvvel, melynek létrehozásában az EU kiemelt szerepet játszott. A 2005-ben hatályba lépett jegyzőkönyv kötelező érvényű rendelkezéseket hozott a fejlett országok számára az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése érdekében.

Ma azonban a világ üvegházhatású gáz kibocsátásának több mint a feléért a fejlődő országok felelősek, elengedhetetlen volt tehát egy új globális éghajlat-változási szerződés elfogadása.

Ez volt a 2015-ös Párizsi Megállapodás, az ENSZ Éghajlat-változási Keretegyezményén belül létrejött első egyetemes, a résztvevő felek számára jogilag kötelező erejű globális megállapodás. A Párizsi Megállapodás hosszútávú kibocsátáscsökkentési célokat rögzített: el kell érni, hogy az iparosodás előtti szinthez képest a globális átlaghőmérséklet emelkedése 2 °C alatt maradjon, sőt lehetőleg a 1,5 °C-ot ne haladja meg. Ehhez az országoknak évente vállalásokat kell tenniük a szén-dioxid kibocsátás csökkentésére vonatkozóan, a gazdag országok pedig vállalják, hogy támogatják a rászoruló országokat a környezetvédelmi intézkedéseik megvalósításában.

Az Európai Unió emeli a tétet – európai zöld megállapodás

Nyomon követhető, hogy az EU a tagállamokkal együtt már a kilencvenes években is nagyon aktív szerepet vállalt a környezetvédelmi törekvések területén. A közelmúltban azonban, látva az eddigi emissziócsökkentési vállalások elégtelen voltát, az Európai Unió rendkívül ambiciózus célokat fogalmazott meg a klímaváltozás, a globális felmelegedés megfékezése érdekében.

2019 decemberében az Ursula von der Leyen vezette Európai Bizottság előterjesztette az európai zöld megállapodást, melyben kötelezettséget vállal arra, hogy Európa 2050-re klímasemleges kontinenssé válik, azaz megvalósul az egyensúly a kibocsátott szén-dioxid, illetve a légkörből kivont és különféle technikai megoldásokkal tárolt szén-dioxid mennyisége között. Ezen cél mellett mind a 27 tagállam elkötelezte magát.

A nettó zero kibocsátás elérése azonban nagyon komoly erőfeszítéseket igényel minden érintett szereplő részéről. A mielőbbi előrelépés érdekében a tagállamok vállalták, hogy 2030-ig legalább 55%-kal csökkentik a kibocsátást az 1990-es szinthez képest.

Az ehhez szükséges jogszabályi keretek rögzítése, a használandó eszközökkel, módszerekkel kapcsolatos konszenzus kialakítása folyamatban van.

Az Európai Unió nagyon jelentős forrásokat fordít a 2050-es klímacélok elérésére: a 2021-ben elindult hétéves uniós költségvetés és a Next Generation EU eszköz révén rendelkezésre álló pénzüsszeg egyharmada az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek finanszírozására szolgál.